

137.000 danske unge har ingen uddannelse udover grundskolen

Op mod hver fjerde ung på Sjælland er hægtet af uddannelsesvognen

137.000 unge mellem 16 og 29 år har ingen uddannelse udover grundskolen og er heller ikke i gang med en uddannelse. På Sjælland er særligt mange unge uden for uddannelsessystemet. Mens det på landsplan er hver syvende ung, der hverken har en uddannelse udover grundskolen eller er i gang med en uddannelse, så det over hver femte på Syd- og Vestsjælland. Ser man på de 20 kommuner, hvor flest unge står uden uddannelse, så er 16 af kommunerne sjællandske. I Odsherred og på Lolland er det hver fjerde ung, der hverken har en uddannelse eller er i gang med en.

af Senioranalytiker **Mie Dalskov Pihl**

7. marts 2015

Analysens hovedkonklusioner

- 137.000 unge under 30 år står i dag uden en uddannelse udover grundskolen, og de er heller ikke i gang med en uddannelse. Det svarer til hver syvende på landsplan.
- Der er dog store geografiske forskelle. Især på Sjælland er der mange unge, der hverken har en uddannelse eller er i gang. I Syd- og Vestsjælland er det hver femte ung, og listen over de kommuner, hvor flest unge står uden uddannelse toppes af Odsherred og Lolland, hvor hver fjerde ung kan se frem til at gå arbejdslivet i møde uden en uddannelse.
- At så mange unge er hægtet af uddannelsesvognen, risikerer at ramme dansk økonomi på både kort og længere sigt. Analyser fra AE viser, at både samfundet og de unge kommer til at gå glip af millioner, når unge må gå gennem arbejdslivet som ufaglærte.

Kontakt

Chefanalytiker
Mie Dalskov Pihl
Tlf. 33 55 77 20
Mobil 26204036
md@ae.dk

Kommunikationschef
Mikkel Harboe
Tlf. 33 55 77 28
Mobil 28 36 87 50
mh@ae.dk

Tusindvis af sjællandske unge hængt af uddannelsesvognen

AE har undersøgt uddannelsesniveaet og tilknytningen til uddannelsessystemet for de 16-29-årige ud fra detaljerede registeroplysninger.¹

Tabel 1 viser, at mere end 135.000 unge svarende til 15 procent i dag ikke har en uddannelse udover grundskolen samtidig med, at de ikke er i gang med en uddannelse. Det svarer til næsten hver syvende.

Tabel 1. 16-29-fordelt på uddannelsesniveau

	Antal pers.	Pct.
Er i gang med en uddannelse	500.000	55,2
Har en erhvervskompetencegivende uddannelse	192.000	21,2
Hverken i gang eller har en uddannelse	214.000	23,6
- heraf kun grundskoleuddannelse	137.000	15,1
- heraf en gymnasial uddannelse	77.000	8,5
Total	906.000	100,0

Anm: 16-29-årige med bopæl i Danmark 1. januar 2014 fordelt efter uddannelsesstatus ultimo 2013. Indvandrere er kun medtaget, hvis de er indvandret før de fyldte 16 år.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registertal.

Som det ses af tabel 2, er det ikke ligeligt fordelt henover landet, hvor de unge står uden anden uddannelse end grundskolen. På Sjælland er der langt flere unge, der hverken har en uddannelse eller er i gang med en uddannelse udover grundskolen, end i resten af landet, når man ser på befolkningen i samme aldersgruppe. Eksempelvis er mere end hver femte (20,4 pct.) af de unge under 30 år på Syd- og Vestsjælland uden for uddannelse samtidig med at deres højeste uddannelsesniveau er en grundskoleuddannelse. Det tilsvarende i Nordjylland er godt hver syvende (15,1 pct.).

Tabel 2. Andel unge, der hverken har eller i gang med en uddannelse udover grundskolen, 16-29-årige

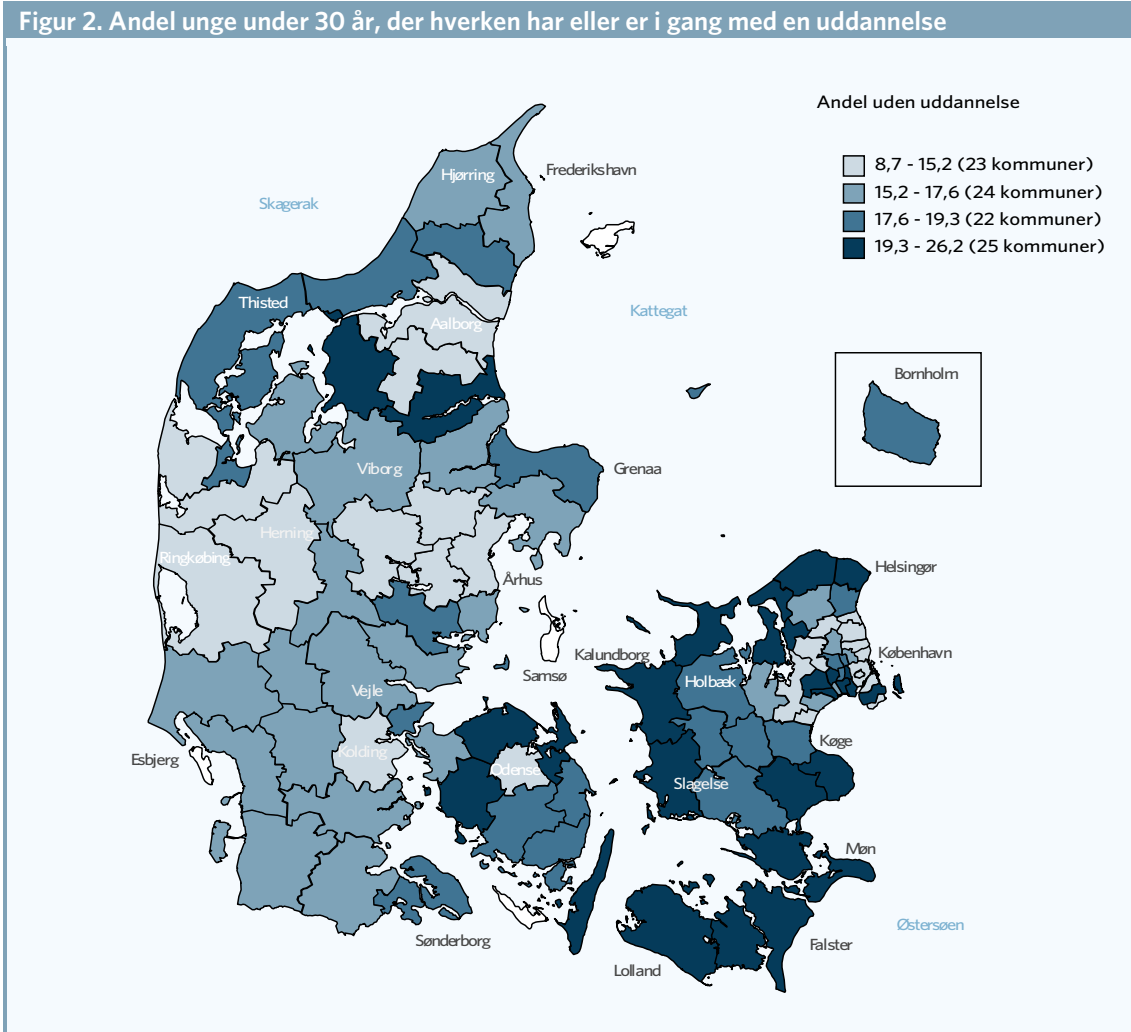
	Antal	Andel af alle unge i samme aldersgruppe, pct.
København by	19.000	11,5
Københavns omegn	14.000	17,9
Nordsjælland	9.000	16,8
Østsjælland	5.000	15,8
Vest- og Sydsjælland	16.000	20,4
Bornholm	1.000	18,5
Fyn	12.000	15,4
Syddjylland	17.000	16,5
Østjylland	20.000	12,8
Vestjylland	9.000	15,1
Nordjylland	14.000	15,0
I alt	137.000	15,1

Anm: 16-29-årige med bopæl i Danmark 1. januar 2014 der ikke har fuldført en uddannelse udover grundskoleniveau og samtidig er uden for uddannelse. Indvandrere er kun medtaget, hvis de er indvandret før de fyldte 16 år. Fordelt efter bopæl pr. 1. januar 2014.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registertal.

¹ I analysen ses på alle unge i alderen 16 til 29 år, der boede i Danmark 1. januar 2014. Dog er indvandrere, der er indvandret efter de fyldte 16 år udeladt. Baggrunden er, at Danmarks Statistik i en årrække ikke har opgjort indvandreres medbragte uddannelse. For ikke at medregne unge indvandrere, der har en uddannelse fra hjemlandet, til gruppen af unge, der ikke har en uddannelse, er indvandrere, der er indvandret sent udeladt.

Figur 2 viser den geografiske fordeling efter kommune. Her ses det, repræsenteret ved de mørke områder, at det meste af Sjælland er kendetegnet ved, at forholdsvis mange unge står uden uddannelse. Kun i Københavns By og i Nordsjælland er der kommuner, hvor de unge klarer sig godt, for ellers er resten af Sjælland præget af mange unge uden uddannelse.

Anm: 16-29-årige med bopæl i Danmark 1. januar 2014 der ikke har fuldført en uddannelse udover grundskoleniveau og samtidig er uden for uddannelse. Indvandrere er kun medtaget, hvis de er indvandret før de fyldte 16 år. Fordelt efter bopæl pr. 1. januar 2014.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registertal.

Tabel 3 viser de kommuner, hvor forholdsvis flest unge hverken har en uddannelse udover grundskoleniveau eller i gang med en uddannelse. Af de 20 kommuner, hvor flest unge står uden uddannelse, ligger de 16 på Sjælland.

Tabel 3. 20 kommuner, hvor flest unge hverken har eller i gang med en uddannelse

	Pct.	Antal
Odsherred	26,2	971
Lolland	24,8	1.265
Halsnæs	24,2	866
Ishøj	23,3	844
Kalundborg	23,2	1.469
Albertslund	23,1	1.081
Brøndby	23,0	1.233
Høje-Taastrup	21,5	1.578
Stevns	21,1	521
Vesthimmerlands	21,0	1.100
Tårnby	20,6	1.135
Guldborgsund	20,6	1.653
Vordingborg	20,6	1.163
Helsingør	20,4	1.673
Faxe	20,4	925
Langeland	20,4	255
Gribskov	20,3	935
Mariagerfjord	20,1	1.183
Kerteminde	20,0	593
Frederikssund	19,8	1.090

Anm: 16-29-årige med bopæl i Danmark 1. januar 2014 der ikke har fuldført en uddannelse udover grundskoleniveau og samtidig er uden for uddannelse. Indvandrere er kun medtaget, hvis de er indvandret før de fyldte 16 år. Fordelt efter bopæl pr. 1. januar 2014.
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registertal.

At tusindvis af unge i øjeblikket står uden en uddannelse i bagagen vil give store samfundsmæssige tab. Ser vi på tendenserne på det nuværende arbejdsmarked er den økonomiske krise gået hårdest ud over unge ufaglærte, dvs. præcis dem, som denne analyse sætter fokus på. De unge, der ikke har andet end en grundskoleuddannelse at falde tilbage. Mange af de job, der forsvandt da krisen satte ind var ufaglærte job, som ikke kommer igen.

AE's seneste fremskrivninger viser, at der i årene, der kommer, vil være mangel på uddannet arbejdskraft, dvs. personer med en faglært eller en videregående uddannelse. Omvendt vil det danske arbejdsmarked have overskud af ufaglærte, der som de unge i denne analyse, kun har en grundskoleuddannelse i baglommen.

En ting er, at nogle af de unge, der i dag står uden uddannelse allerede står langt uden for arbejdsmarkedet. Noget andet er, at det på længere sigt kommer det til at koste såvel samfundet dyrt, som de unge selv dyrt, ikke at have en uddannelse. AE har beregnet, at der er milliongevinster at hente ved at uddanne unge, når man ser på arbejdsmarkedstilknytning og løn efter endt uddannelse, og hvad det sammen bliver til over et helt liv. Faktisk viser beregningerne², at hver gang man giver en erhvervsuddannelse til en ung, der kun har en grundskole uddannelse, så forbedrer man samfundøkonomien med

² Se analysen "Store gevinster af at uddanne de 'tabte' unge" fra september 2013.

næsten 4 mio. kr. Det er et resultat, der er så stort, at det stadig er en positiv samfundsmæssig investering at give uddannelse til unge, der måske kræver ekstra ressource at give en uddannelse. En ung, der har fået en faglært eller videregående uddannelse, har simpelthen en bedre arbejdsmarkedstilknytning og et længere arbejdsliv end andre unge.